

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет
імені Івана Франка

Ministère de l'Éducation
et de la Science de l'Ukraine
Université nationale Ivan Franko de Lviv

О. С. Чапля
Н. С. Ярошко-Кушнір

O. S. Chaplya
N. S. Yaroshko-Kushnir

**ПОГЛИБЛЕНЕ
ВИВЧЕННЯ
ФРАНЦУЗЬКОЇ
МОВИ: ТЕКСТИ ТА
ГРАМАТИКА**

**LE FRANÇAIS
AVANCÉ :
TEXTES ET
GRAMMAIRE**

для студентів магістратури
факультету іноземних мов

à l'intention des étudiants en master
de la faculté des langues étrangères

Навчальний посібник

Manuel

Львів Lviv
2025

УДК 811.133.1'36'42"20"(075.8)

Ч 19

Рецензенти:

д-р філол. наук, проф. *О. В. Косович*
(Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка);

канд. філол. наук, доц. *А. А. Білас*
(Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника);

канд. філол. наук, доц. *Д. І. Смужанця*
(Ужгородський національний університет)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Львівського національного університету імені Івана Франка.
Протокол №80/3 від 28 березня 2025 року*

Чапля О. С.

Ч 19

Поглиблене вивчення французької мови: тексти та граматики (для студентів магістратури факультету іноземних мов) = *Le français avancé : textes et grammaire (à l'intention des étudiants en master de la faculté des langues étrangères)* : навч. посібник / О. С. Чапля, Н. С. Ярошко-Кушнір. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2025. – 368 с.

ISBN 978-617-10-0919-6

Запропоновано та систематизовано вісім навчальних тем («Екологія», «Здоров'я», «Навчання», «Мова», «Ядерна загроза», «Мистецтво», «Війна в Україні», «Економіка та суспільство»), кожна з яких містить тексти з відомих сучасних французьких медійних видань. Комплекс вправ з лексики, граматики, перекладу, запитань для усного мовлення та письмових завдань на самостійне опрацювання сприяє розвитку комунікативних компетенцій студентів магістрів на академічному рівні, формує загальну освіченість здобувачів освіти та готує їх до спілкування у різних ситуаціях особистісного та суспільного характеру.

Для студентів магістратури факультету іноземних мов, які вивчають французьку як першу, або другу іноземну мову на рівні B2-C1.

УДК 811.133.1'36'42"20"(075.8)

Це видання було здійснено за підтримки Посольства Франції в Україні та Французького інституту в Україні.
Cet ouvrage a bénéficié du soutien de l'Ambassade de France en Ukraine et de l'Institut français d'Ukraine.

ISBN 978-617-10-0919-6

© Чапля О. С., Ярошко-Кушнір Н. С., 2025
© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2025

3MICT

ПЕРЕДМОВА.....	9
Unité 1. ÉCOLOGIE	11
Texte 1.1. Éoliennes, du vert à tout prix ?.....	11
Vocabulaire du texte à retenir	12
Exercices d'expression orale	13
Exercices de traduction	14
Exercices de grammaire : Le gérondif, le participe présent, l'adjectif verbal	16
Texte 1.2. L'accident majeur de Fukushima – Dai-Ichi.....	21
Vocabulaire du texte à retenir	22
Explication des termes	23
Exercices d'expression orale	23
Exercices de traduction	24
Exercices de grammaire : Le discours rapporté au passé. Les indicateurs temporels.....	26
Texte 1.3. L'inondation en Belgique.....	31
Vocabulaire du texte à retenir	33
Explication des termes	34
Exercices d'expression orale	34
Exercices de traduction.....	35
Exercices de grammaire : La forme impersonnelle du verbe.....	37
Texte 1.4. Les villes, des acteurs incontournables au sein des négociations pour le climat ?	40
Vocabulaire du texte à retenir.....	43
Exercices d'expression orale	44
Exercices de traduction	45
Exercices de grammaire : Les prépositions et les locutions prépositives	47
Unité 2. SANTÉ	53
Texte 2.1. « Diamond princess » : panique à bord	53
Vocabulaire du texte à retenir	55
Exercices d'expression orale	56
Exercices de traduction	57

Exercices de grammaire : L'infinitif. Le participe passé suivi de l'infinitif. Quelques expressions à base d'infinitif.....	59
Texte 2.2. Coronavirus : la nicotine protège-t-elle les fumeurs ?	64
Vocabulaire du texte à retenir	66
Exercices d'expression orale	66
Exercices de traduction	67
Exercices de grammaire : Les valeurs du conditionnel	69
Texte 2.3. Coronavirus : les racines psychologiques de la panique.....	74
Vocabulaire du texte à retenir	78
Exercices d'expression orale	79
Exercices de lexique et de traduction	80
Exercices de grammaire : Le subjonctif et l'expression des sentiments. L'emploi du subjonctif après certaines expressions de concession et autres..	83
Texte 2.4. La ressource médicale se tarit, la désertification n'épargne presque aucun territoire.....	87
Vocabulaire du texte à retenir	89
Explication des termes.....	90
Exercices d'expression orale	91
Exercices de traduction	92
Exercices de grammaire : L'expression de l'opposition et de la concession..	94
Unité 3. ÉTUDES.....	100
Texte 3.1. Harcèlement scolaire : cauchemar dans la cour de récré (I)	100
Vocabulaire du texte à retenir	102
Exercices de traduction	105
Exercices de grammaire : Le sens et la place de l'adjectif	107
Texte 3.2. Harcèlement scolaire : cauchemar dans la cour de récré (II).....	111
Vocabulaire du texte à retenir	113
Exercices d'expression orale	114
Exercices de grammaire et de lexique : L'expression de la conséquence ..	117
Texte 3.3. Scolarité hautement déterminée	122
Vocabulaire du texte à retenir	125
Exercices d'expression orale	127
Exercices de traduction	128
Exercices de grammaire et de lexique : L'expression de la cause	130

Texte 3.4. L'uniforme scolaire	135
Vocabulaire du texte à retenir	136
Exercices d'expression orale	137
Exercices de traduction	138
Exercices de grammaire : L'expression de la passivité	140
Unité 4. LANGUE	144
Texte 4.1. Le bilinguisme – un atout pour le cerveau (I)	144
Vocabulaire du texte à retenir	146
Explication des termes	147
Exercices d'expression orale	147
Exercices de traduction	148
Exercices de grammaire : L'expression de la situation dans l'espace	150
Texte 4.2. Le bilinguisme – un atout pour le cerveau (II)	153
Vocabulaire du texte à retenir	155
Explication des termes	155
Exercices d'expression orale	156
Exercices de traduction	156
Exercices de grammaire et de lexique : L'expression de l'explication, de la précision et de la comparaison	158
Texte 4.3. Le coût du monolinguisme	161
Vocabulaire du texte à retenir	164
Exercices d'expression orale	166
Exercices de traduction	166
Exercices de grammaire : L'expression de l'insistance sur une idée	168
Texte 4.4. L'islandais, archétype du purisme	172
Vocabulaire du texte à retenir	175
Exercices d'expression orale	176
Exercices de lexique et de traduction	177
Exercices de grammaire : La féminisation	179
Unité 5. MENACE NUCLÉAIRE	184
Texte 5.1. Corée du Nord : brusque dégel et promesses de « paix »	184
Vocabulaire du texte à retenir	185
Explication des termes	186
Exercices de traduction	187

Exercices de grammaire : La négation et le « ne » explétif	189
Texte 5.2. La Chine, est-elle la solution en Corée du Nord ?	192
Vocabulaire du texte à retenir	194
Explication des termes.....	195
Exercices d'expression orale	195
Exercices de traduction	196
Exercices de grammaire : L'adverbe.....	197
Texte 5.3. La Chine envoie un émissaire spécial en Corée du Nord	201
Vocabulaire du texte à retenir	203
Explication des termes.....	203
Exercices d'expression orale	204
Exercices de traduction	204
Exercices de grammaire : L'hypothèse et la condition (I).....	206
Texte 5.4. Nucléaire : faut-il craindre la menace iranienne ?	210
Vocabulaire du texte à retenir	213
Explication des termes.....	214
Exercices d'expression orale	214
Exercices de lexique et de traduction.....	214
Exercices de grammaire : L'hypothèse et la condition (II).....	216
Unité 6. ART	221
Texte 6.1. Exposition du sculpteur ukrainien Johann Georg Pinsel au Louvre ..	221
Vocabulaire du texte à retenir	223
Exercices d'expression orale	223
Exercices de traduction	224
Exercices de grammaire : Article vs Préposition : complément du nom, cas d'omission, autres difficultés	226
Texte 6.2. Toujours vivant, l'impressionnisme ?	230
Vocabulaire du texte à retenir	232
Exercices d'expression orale	233
Exercices de traduction	234
Exercices de grammaire : La ponctuation	236
Texte 6.3. Mikko Tyllinen : style impressionniste et palette numérique	239
Vocabulaire du texte à retenir	242
Exercices d'expression orale	243

Exercices de traduction.....	244
Exercices de grammaire : L'expression du futur. Le futur antérieur	246
Texte 6.4. Le bestiaire chromatique de Véronique Benony	249
Vocabulaire du texte à retenir.....	251
Exercices d'expression orale	253
Exercices de traduction.....	254
Exercices de grammaire : L'expression du but	255
Unité 7. GUERRE EN UKRAINE.....	261
Texte 7.1. Crash en Ukraine : le Boeing a bien été abattu par un missile.....	261
Vocabulaire du texte à retenir.....	262
Exercices d'expression orale	263
Exercices de traduction.....	264
Exercices de grammaire : Les indéfinis.....	266
Texte 7.2. Les héros du quotidien	269
Vocabulaire du texte à retenir	272
Exercices d'expression orale	274
Exercices de traduction	275
Exercices de grammaire : Les subordonnées complétives	277
Texte 7.3. La mer Noire : quelle prise sur la guerre en Ukraine ? (I)	280
Vocabulaire du texte à retenir	283
Exercices d'expression orale	284
Exercices de traduction	285
Exercices de grammaire : Les subordonnées relatives.....	287
Texte 7.4. La mer Noire : quelle prise sur la guerre en Ukraine ? (II).....	291
Vocabulaire du texte à retenir	294
Exercices d'expression orale	295
Exercices de traduction	296
Exercices de grammaire : L'expression du passé	298
Unité 8. ÉCONOMIE ET SOCIÉTÉ.....	302
Texte 8.1. Ces métiers essentiels et toujours invisibles	302
Vocabulaire du texte à retenir	305
Exercices d'expression orale	306
Exercices de traduction	307
Exercices de grammaire : L'organisation du discours (I)	309

Texte 8.2. Le tout-numérique, un accélérateur d'exclusion ? (I)	312
Vocabulaire du texte à retenir	314
Exercices d'expression orale	316
Exercices de traduction	316
Exercices de grammaire : L'organisation du discours (II).....	318
Texte 8.3. Le tout-numérique, un accÉlÉrateur d'exclusion ? (II).....	323
Vocabulaire du texte à retenir	326
Exercices d'expression orale	328
Exercices de traduction	329
Exercices de grammaire : La révision des modes et des temps (I)	331
Texte 8.4. La réforme des retraites	334
Vocabulaire du texte à retenir	337
Exercices d'expression orale	339
Exercices de traduction	339
Exercices de grammaire : La révision des modes et des temps (II).....	341
DEVOIRS POUR LE TRAVAIL INDIVIDUEL	346
Devoir individuel 1 : Rédaction du résumé.....	346
Devoir individuel 2 : Rédaction de la synthèse	347
Devoir individuel 3 : Rédaction de l'essai argumentatif	348
Devoir individuel 4 : Rédaction de l'interprétation	349
Devoir individuel 5 : Rédaction du compte rendu	350
Devoir individuel 6 : Rédaction du commentaire d'une œuvre d'art	351
Devoir individuel 7 : Analyse du document audio ou audiovisuel	352
Devoir individuel 8 : Rédaction du commentaire des données chiffrées	353
ANNEXES	357
Tableau des mots de liaison (connecteurs logiques)	357
Tableau des verbes déclaratifs et des expressions d'opinion	359
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	361
ПОКАЖЧИК ТЕРМІНІВ	366

ПЕРЕДМОВА

Навчальний посібник «Поглиблене вивчення французької мови: тексти та граматика (для студентів магістратури факультету іноземних мов)» / « Le français avancé : textes et grammaires » (à l'intention des étudiants en master de la faculté des langues étrangères) призначений для студентів магістрів факультету іноземних мов, які вивчають французьку як першу, чи другу іноземну мову під час інтенсивного річного або півторарічного курсу навчання.

Мета посібника – допомогти студентам здобути комплекс комунікативних вмінь і навичок високого рівня, а саме: аналітичне читання та розуміння текстів рівня складності B2+ - C1, збагачення словникового запасу для самостійного застосування у спілкуванні, вміння будувати висловлювання щодо широкого спектра суспільно-економічних, політичних, соціальних тем. Сприяє формуванню навиків ведення пошукової діяльності для підготовки доповідей, вдосконаленню граматичної компетентності та вміння створювати, редагувати письмові тексти різного типу, тренуванню навичок письмового перекладу з дотриманням норм комунікативної адекватності, зв'язності та граматичної коректності.

У посібнику запропоновано та систематизовано вісім тем: «Екологія», «Здоров'я», «Навчання», «Мова», «Ядерна загроза», «Мистецтво», «Війна в Україні», «Економіка та суспільство». Кожна з тем містить по чотири тексти зі словничком нових термінів, комплексом вправ для перевірки розуміння тексту, перекладу, а також завдання з релевантної граматики та питання для розвитку усного мовлення. Текстові матеріали запозичені з відомих сучасних французьких медійних видань « Le Monde », « L'Express », « L'Humanité », « Le Point », « La Diplomatie », « Magazine Beaux-Arts », « Pratique des arts », « La Croix », « Le Figaro », « Sciences Humaines », « RTBF », « TF1 » та ін. У статтях висвітлюються теми глобального масштабу та локальні ініціативи крізь світоглядну призму французьких журналістів, що дає змогу відчутти ментальність і цивілізаційний аспект життя сучасної Франції.

Граматичний блок охоплює добірку вправ з тем, які, зважаючи на їхню складність, потребують поглиблення, повторення та закріплення знань. Зокрема, йдеться про: функціональну відмінність віддієслівних конструкцій (le gérondif, le participe présent, l'adjectif verbal), вживання безособової форми дієслова та інфінітивних конструкцій, особливості структури складно-підрядних речень (les propositions subordonnées relatives / complétives / conditionnelles ou hypothétiques), нюанси змісту різних способів відмінювання дієслова (le conditionnel, le subjonctif), практику складних часових дієслівних

форм (le futur antérieur, le passé composé, le passé simple, le passé antérieur, le passé surcomposé), тонкощі вживання, або упушення артиклів, прийменників, заперечної частки («не» *explétif*), взаємозалежність змісту та місця прикметника у реченні, використання дейксисів часу та простору, ознайомлення з оновленими правилами французької орфографії та закономірностями створення термінів-фемінітивів. Особливий акцент зроблено на удосконаленні навичок побудови зв'язного, гармонійного та логічного висловлювання за допомогою слів-конекторів на позначення мети, причинно-наслідкових зв'язків, уточнення, порівняння та пояснення.

Завдання для самостійної роботи та супровідні таблиці у додатках мотивують творчий та, водночас, методичний підхід до написання типових письмових робіт: синтези, протоколу, резюме, аргументативного есе, коментаря, інтерпретації, представлення мистецького твору та ін.

Список використаних джерел містить велику кількість електронних ресурсів, завдяки яким читач може легко відшукати потрібні йому відео- та аудіоматеріали, методичні рекомендації та тексти.

Використаний у посібнику комплексний підхід до опрацювання навчальних матеріалів сприяє розвитку комунікативних компетенцій студентів магістрів на академічному рівні, формує загальну освіченість здобувачів освіти та готує їх до спілкування у різних ситуаціях особистісного та суспільного характеру.

Автори висловлюють подяку викладачам кафедри французької та іспанської філології доценту Мандзаку Івану Антоновичу й асистенту Миколаєвич-Джуман Наталії Богданівні за експертну оцінку та поради щодо удосконалення цього навчального посібника, а також Ярошко Оксані Сергіївні та Боршош Соломії Юріївні за допомогу у придбанні першоджерел, Чаплі Петру Степановичу за надання витратних матеріалів, і всім небайдужим, хто підтримав цей задум.

Навчальне видання

ЧАПЛЯ Ольга Степанівна
ЯРОШКО-КУШНІР Наталія Сергіївна

**ПОГЛИБЛЕНЕ ВИВЧЕННЯ
ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ:
ТЕКСТИ ТА ГРАМАТИКА**

**LE FRANÇAIS AVANCÉ :
TEXTES ET GRAMMAIRE**

для студентів магістратури
факультету іноземних мов

à l'intention des étudiants en master
de la faculté des langues étrangères

Навчальний посібник

Manuel

Редактор *Н. Й. Плиса*
Комп'ютерне макетування *С. А. Ярошко*
Комп'ютерний набір *Н. С. Ярошко-Кушнір, О. С. Чапля*
Обкладинка *С. А. Ярошко*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 23,1. Наклад 150 прим. Зам. .

Видавець та виготовлювач:
Львівський національний університет імені Івана Франка,
79000, Львів, вул. Університетська, 1.

Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції.

Серія ДК № 3059 від 13.12.2007 р.